

ANTONIO VIVALDI

(1671-1748)

Juditha Triumphans

RV 644

Devicta Holofernis barbarie

Sacrum Militare Oratorium

Libretto: Cav. Jacopo Cassetti

Venezia, 1716

MODO ANTIQUO

Strumenti Originali / *Historical Instruments*

BARBARA DI CASTRI, Juditha

LUCIA SCIANNIMANICO, Holofernes

NICKI KENNEDY, Vagaus

ALESSANDRA ROSSI, Abra

ROWENA ANKETELL, Ozias

CORO DA CAMERA ITALIANO

Flauti: UGO GALASSO, GIULIA NUTI

Oboi: PAOLO POLLASTRI, GUIDO CAMPANA

Clarinetti: UGO GALASSO, ALESSANDRO TERRIN

Chalumeaux: UGO GALASSO, ALESSANDRO TERRIN

Trombe: EMANUELE ANTONIUCCI, LUCIA LUCONI

Timpani: LUCA BRUNELLI FELICETTI

Viola d'amore: MAURO RIGHINI

Mandolino: GIAN LUCA LASTRAIOLI

Violini: GIOVANNI DALLA VECCHIA, CHRISTOPH TIMPE, GABRIELE STEINFELD

SILVIA COLLI, ROBERTO LEA, PIETRO MELDOLESI, LUCA GIARDINI

Viola: MAURO RIGHINI, PIETRO MELDOLESI

Violoncelli: BETTINA HOFFMANN, ROBERTA DALL'ORCO

Contrabbasso: AMERIGO BERNARDI

Cembalo e Organo: GIULIA NUTI

Organo: DANIELE BOCCACCIO

Chitarra e tiorba: GIAN LUCA LASTRAIOLI

Arciliuto e chitarra: DANIELE POLI

Concerto de' Viole all'inglese:

GIOVANNI DALLA VECCHIA, BETTINA HOFFMANN,

NANNEKE SCHAAP, LISA NOCENTINI, AMERIGO BERNARDI

FEDERICO MARIA SARDELLI, direttore

PARS PRIOR

CHORUS

(militum pugnantium in acie cum timpano bellico)

Arma, caedes, vindictae, furores,

Angustiae, timores

Precedite nos.

Rotate,

Pugnat

O bellicae sortes,

Mille plagas,

Mille mortes

Adducite vos.

HOLOFERNES

Felix en fausta dies

O Magnanimi Eroes en fortunati:

Prospera vobis sors, sydera, caelum:

En post saecula tandem

Venit optata lux, lux suspirata,

Qua magni in vestro Duce,

Qua Dux Magnus in vobis:

Cunctis aequa

Erit tandem Victoria,

Et vestro invicto Regi

Honor, et gloria.

Nil arma, nil bella,

Nil flamma furoris

Si cor bellatoris

Est cadens in se.

Si pugnat sperando,

Iam virtus pugnando

Vigescit in spe.

VAGAUS

Mi Dux, Domine mi...

HOLOFERNES

Et quid ne petis?

VAGAUS

Felicitatis tuae Nuncius accedo.

HOLOFERNES

Quidne fausti tu refers?

VAGAUS

Nisi Gloriam tuae grande incrementum

Et vere oculis tuis dulce portentum.

HOLOFERNES

Dic.

VAGAUS

Matrona inimica

Te quaerit ad arma

Dux magne Holofernes.

Et cito deh, credas,

Tibi erit amica

Si lumina cernes.

HOLOFERNES

Huc accedat Matrona,

Et sit armorum Marti ebrea Bellona.

In Bethulia vilescunt

Hostes miseri Egeni: undique luctus

Saevus undique clamor.

Hic anhelat,

Hic gemit, ille plorat,

Dolent omnes;

Nil nisi timor, nil nisi maerentium

Ignavia, desperatio, afflictio, inopia,

Et lacrimarum copia.

VAGAUS

Veni Foemina illustris,

Pulcra Bellatrix huc,

Lumine, et pede

Videntes feri,

Et generosa accede

JUDITHA

Quo cum Patriae me ducit amore

Libertatis dulcissima spes,

Summo ductus a caeli fulgore

Tuto pergat per classica pes.

ABRA

Ne timeas non, laetare

Casta Vidua dilecta

Certa virtutis tuae munera expecta.

Vultus tui vago splendori

Cedit ira ridet amor.

Ac tui numinis honori

Laetus plaudit omnium clamor.

Vide, humilis prostrata

In vultus tui nitore,

Quam estatica sit gens tanta armata.

JUDITHA

Nil morae. Ad Holofernem
Me ducite benigni
Duces bellici honoris,
Paces en nuncia venio, et non furoris.

VAGAUS

O quam vaga, venusta, o quam decora,
O spes nostrae victoriae unica, et vera.

CHORUS (adstantium militum)

O quam vaga, venusta, etc...

VAGAUS

Tentoria vultu tuo
Ducis honora
Et cuncta ab Holoferne
Attende, et spera.

CHORUS

Tentoria vultu tuo, etc...

VAGAUS

Quem vides prope, aspectu
Terribili, et suavi,
Quem quaeris, ipse hic est:
Amore, et fide,
In ipso pulcra Sion
Spera, et confide.
Quamvis ferro, et ense gravis
Dulcis tamen et suavis
Pro te Dux erit, o bella.
Tibi tua tu sors et fatum,
Nec per te fremit iratum,
Tua pupilla fit tua stella.

HOLOFERNES

Quid cerno! Oculi mei
Stupidi quid videtis!
Solis, an caeli splendor!
Ah summae prolis
Vincunt lumina sua lumina solis.
Sistite, viatrici
Preparate Trophea, spargite flores,
Et obvient Dive suae teneri Amores.

JUDITHA

Summe Rex, strenue miles,
Nabuc Regis cor, cuius in manu
Stat suprema potestas, nutui cuius
Fortuna, et sors obedit,
Et cuncta iura sua gloria concedit.

HOLOFERNES

O quam pulcrior in pulcro
Virtus est ore sonans! Quidnam petis,
Suavissima supplex?

JUDITHA

Non mihi, Patriae meae
Spem salutis exoro,
Et sic Bethuliae a te pacem imploro.
Quanto magis generosa,
Plus victori gloriosa
Veniam victo magis cara.
O quam pulcra tua potentia
Illustrata tua clementia!
Parce Dux, ac tolle amara.

HOLOFERNES

Magna, o foemina petis,
Quae maxima, si dentur!
Majora sed a me tibi debentur.
O timpana silete,
Recedite o Phalanges,
Cedite amori meo, cedite invictae
Faces, tela, sagittae,
Et vos bellica in campo impia tormenta
Estote in gaudio meo nova contenta.
Hic sede amica mea.

JUDITHA

Non tantus honor
Tuae famulae donetur.

HOLOFERNES

Tu me honoras.

JUDITHA

Te colo.

HOLOFERNES

Sedeas hic.

JUDITHA

Non debeo, non.

HOLOFERNES

Sic jubeo, et volo.

Sede, o cara,

Dilecta speciosa

Mea vivida rosa,

Mea fulgida fax.

Tu Marti triumphanti,

Tu bellico amanti

Pulcherrima Pax.

JUDITHA

Tu Judex es, tu Dominus, tu potens

In exercitu tanto,

Et tuae dextrae victrici

Semper aspectu sint astra felici

HOLOFERNES

Felix per te,

Magisque felix ero,

Si dum sepulta manet

Lux Apollinis unda,

Me te dignum

In convivio tu reddas,

Ut melius pacis nostrae amatae, et carae,

Solemnia tecum possim celebrare.

JUDITHA

Inter convivia, et dapes

Torpescent labia mea

In jeiunio assueta:

Tristis, nec unquam laeta

In eduliis astricta

Nescia est delitiae tantae anima afflicta.

HOLOFERNES

Agitata infido flatu

Diu volatu

Vagabundo

Maesta hirundo

It plorando

Boni ignara.

Sed impulsu aerae serenae

Tantae cito oblita poenae

In dilecta

Dulcia tecta

Gaudii ridet haud avara.

In tentorio supernae

Sint in ordine coenae.

Quid, quid natat in Ponto,

Quid, quid in Caelo, et terra nutrit

Ne sit legere grave.

Hinc nostrae Reginae,

Cui Vagae, tu deservies,

Sit cretensis Lyei donum suave.

VAGAUS

O servi volate,

Et Domino meo

Vos mensas parate

Si proxima nox.

Invicto Holoferni

Cantemus alterni,

Honoris, amoris

Sit consona nox [vox].

VAGAUS

Tu quoque hebraica ancilla

In nostro gaudio tanto

Eris in corde tuo laeta, et tranquilla.

ABRA

Quam audacter discurrit

Non minus servus suo Domino nequam.

Properemus Juditha: ubique semper

Tecum sperans in Caelis

Ero Dominae meae socia fidelis.

JUDITHA

Veni, veni, me sequere fida
 Abra amata,
 Sponso orbata.
 Turtur gemo ac spiro in te.
 Dirae sortis tu socia confida
 Debellata
 Sorte ingrata,
 Sociam laetae habebis me.

ABRA

Venio Juditha, venio: animo fave,
 Amori crede tuo nil erit grave.
 Fulgeat sol frontis decorae,
 Et afflictiae abeat Aurorae
 Rosa vaga tua pupilla.
 Ama, langue, finge ardere
 Nostrae sorti si favere
 Potest una tua favilla.
 In Urbem interim pia
 Incertas audi voces, aura levis
 Fert murmur voti
 Et gloriae, credo, tuae.
 Gemunt et orant una
 Virgines Juda, incertae sortis suae.

CHORUS

(Virginum psalentium in Bethulia)
 Mundi Rector de Caelo micanti
 Audi preces, et suscipe vota
 Quae de corde pro te dimicanti
 Sunt pietatis in sinu devota.
 In Juditha tuae legi dicata
 Flammas dulcis tui amoris accende
 Feritatis sic hostis domata
 In Bethuliae spem pacis intende.
 Redi, redi iam Victrix pugnando
 In cilicio in prece revive
 De Holoferne sic hodie triumphando
 Pia Juditha per saecula vive.

[Finis prioris partis]

PARS ALTERA

OZIAS

Summi Regis in mente
 Mihi sunt alta arcana: hostis Tyranni,
 Bellatoris iniqui
 Prope, caelo favente,
 Fata extrema prevedeo.
 Deus Abraam
 Exercitum Deus es, potens in bello,
 Tuo nomini inimicam
 Virtute dexterarum tuarum dissipam Gentem.
 Te supplices precamur:
 Tibi gloria
 Sit diligentium te nova victoria.
 O Sydera, o stellae,
 Cum luna cadenti
 Estote facellae
 In hostem ferales.
 Cum nocte felici
 Ruant impii inimici,
 Et sole surgenti
 Sint lucis mortales.
 Jam saevientis in hostem
 Castae nostrae Judithae
 Gratae sunt Caelo preces, triumphando
 Ad nos cito redibit,
 Et Duce ablato ria gens peribit.

HOLOFERNES

Nox in umbra dum surgit,
 Radiante in mare sol lumine cadit;
 Sed tu pulchra Juditha
 Luminose mi sol in caeco orrore
 Resurgis coram me vivo ardore.
 Nox obscura tenebrosa
 Per te ridet luminosa
 Miro fulgida splendore [nitore].
 Neque lucis novae Aurora
 Tam superba tam decora
 Victa tuo surget splendore.
 Belligerae meae sorti,
 Quaeso, o cara condona:
 Haec numine conviva
 Non sunt fercula digna.

JUDITHA

Magnitudinis tuae bene sunt signa.

HOLOFERNES

Magnum meum cor tu reddis,
Si amantem vultus tui iure me credis.

JUDITHA

Nil nisi sui Factoris
In orbe a creatura
Est conservanda Imago.

HOLOFERNES

Ad tantum cogis me vultu tuo vago.

JUDITHA

Quid, quid splendet in ore
Est pulvis, umbra, nihil.
Transit aetas,
Volant anni,
Nostri damni
Causa sumus.
Vivit anima immortalis
Si vitalis
Amor, ignis, cuncta fumus.

HOLOFERNES

Haec in crastinum serva: Ah, nimis vere
Esse ignem sentio amorem,
Si nimis sentio in me viscera ardere.

JUDITHA

Tanti caloris aestum
Tempera strenue Dux, flammam evita...

HOLOFERNES

Uror...

JUDITHA

Longe ibo...

HOLOFERNES

No, cara Juditha.
Noli o cara te adorantis
Voto Ducis non favere,
Et suspiria animae amantis
Saltem disce non horrere.

JUDITHA

Tibi dona salutis
Precor e Caelo Dux.

HOLOFERNES

Prosit: bibendo
A te salutem spero,
Et si tu amabis me,
Tua salus ero.

CHORUS

Plena nectare non mero
Aurea pocula almi amores
Myrto et rosis coronate.
Et in mutuo gaudio vero
Horum numinum ardores
Dulci flamma prosperate.

HOLOFERNES

Tormenta mentis tuae fugiant a corde,
Et calicem sumendo
Vivat gloria Judithae, et belli face
Extincta, amor per te vivat in pace.

JUDITHA

Vivat in pace.
Et pax regnet sincera,
Et in Bethulia fax surgeat amoris.
In pace semper stat laetitia vera,
Nec amplius bella sint causa doloris.
In pace anima mea tu cuncta spera,
Si pax solatium est nostri moeroris.
In pace bone Deus cuncta tu facis,
Et cara tibi sunt munera pacis.
Sic in Pace inter hostes
Sit mea Patria inofensa.
Sed quid video! Holofernes
Accensus mero suo dormit in mensa!
Consurgam. Vestro Duci
Huc accurrite, o servi: huc Abra veni,
Hic in tentorio stantes,
Dum dormit inimicus
Precemur vere Deum nos vigilantes.

VAGAUS

Umbrae carae, aurae adoratae
Deh gratae
Spirate;
Si Dominus dormit
Stet tacita gens.
A cura tam gravi
In somno suavi
Sit placida mens.
Quae fortunata es tu vaga Matrona,
Quae de tam strenuo Duce triumphasti,
Et hostium domatorem tu domasti.

JUDITHA

Faxit de Caelo Rex,
Reges qui regit,
Et cordi mei devota
Exaudiat pietas Dei suspiria et vota.

VAGAUS

Bene in thalamo quiescat,
Mensas tollo,
Et hic pulcra Juditha
Potes cum Duce tuo sola laetari,
Et poenas cordis tui tu consolari.
Sed huc ancilla venit,
Jam festinans discedo,
Et sic amoris tuo locum concedo.

JUDITHA

Bene venisti, o fida,
En tempus nostrae gloriae,
Et suspirata tandem hora victoriae.

ABRA

Cuncta fauste succedant,
Et tibi, o mea Juditha
Eris, et Patriae tuae,
Salus et vita.

JUDITHA

Nil ultra: claude fores,
Impedi viatores,
Et caelesti fervore cor accende,
Et mox victricem me tacita attende.

ABRA

Non ita reducem
Progeniem noto
Raptam a gelido
Mater expectat,
Ut ego fervida
Expecto te.
Sed poena barbarae,
Et brevis morae
Animam nimium
Vexat amantem
Timore, et spe.
Jam pergo, postes claudio,
Et te nostra Eroina expecto et laudo.

JUDITHA

Summe Astrorum Creator,
Qui de nihilo jam cuncta eduxisti,
Et tibi ut servi essemus
Ad imaginem tuam tu nos fecisti,
Clemens in Caelo Pater,
Potens in Mundo Deus,
Qui Jaheli victrici,
Qui Deborahae pugnanti vim dedisti,
Adiuvata nos in prece, et culpas tolle,
Et de forti tua dextra
Imbelli dextrae meae robur extolle.
In somno profundo
Si jacet immersus
Non amplius sit vigil
Qui dormit in te.
Quiescat exanguis,
Et sanguis
Sic exeat
Superbus in me.
Impii, indigni Tiranni
Conopeo hic apensum
Denudo ferrum, ictus tendo, infelicem
Ab Holofernis busto
Deus in nomine tuo scindo cervicem.
Salvete o pia tentoria
In vobis semper clara
Et caelo, et mundo sit alta victoria.
Abra, Abra, accipe munus,
In saculum repone, et fida ancilla
Me sequere, festina,
Et clemens extra castra
Tuto perducatur nos dextra divina.

ABRA

Quid mihi? Oh mira res!
 Diro Draconi
 Tu caput obtruncasti,
 Et simul una in uno omnes domasti.
 Eamus cito eamus,
 Et mille mille Deo gratias agamus.
 Si fulgida per te
 Propitia caeli fax
 Si dulci anima spe
 Refulsit alma pax,
 Solum beato
 Duci increato
 Debetur nostra pax,
 Et nostra gloria.
 Dat ille cordi ardorem,
 Ille dextrae vigorem,
 Et manus donum suae
 Nostra victoria

VAGAUS

Jam non procul ab axe
 Est ascendens Aurora, undique rara
 Caelo sydera micant: in tentorio
 Pallet incerta lux: patet ingressus,
 Neminem video.
 Sed heu, heu, quid cerno?
 Fusus undique sanguis!
 Heu, quam horrendum visu!
 Truncus Domini mei jacet exanguis.
 Milites huc venite,
 Surgite, o servi, excubiae non dormite.
 Omnes perdit sumus:
 Bethulia amissa, et Holofernes extincto.
 Heu cuncti, cuncti miseri ploremus,
 Et ducis nostri funus vindicemus.
 Armatae face et anguibus
 A caeco regno squallido
 Furoris sociae barbari
 Furiae venite ad nos.
 Morte, flagello, stragibus
 Vindictam tanti funeris
 Irata nostra pectora
 Duces docete vos.

OZIAS

Quam insolita luce
 Eois surgit ab oris
 Floribus cincta suis roscida Aurora!
 O quam ridet serena
 Jucundo nobis dies lumine plena!
 En venit tandem venit
 (Eam a longe prospicio, ad eam curramus)
 Venit Juditha venit,
 Et Juditha triumphans. Filia electa
 Quanto gaudio te amplector: Summe Deus
 Exultat ecce in te spiritus meus.
 Gaude felix
 Bethulia letare
 Consolare
 Urbs nimis afflicta.
 Caelo amata
 Es fortunata
 Inter hostes semper invicta.
 Ita decreto aeterno
 Veneti Maris Urbem
 Inviolatam discerno,
 Sic in Asia Holoferni impio tiranno
 Urbs Virgo gratia Dei semper munita
 Erit nova Juditha,
 Et pro populo suo Pastor orabit,
 Et fidelis Ozias
 Veram Bethuliae suae fidem servabit.
 Eja Virgines Sion
 Festinate cum gloria
 In sperata victoria
 Et pietatis in sinu
 Cum Psalterio sonanti
 Applaudite Judithae Triumphanti.

CHORUS

(exultantium Virginum pro Judithae triumpho)
 Salve invicta Juditha formosa
 Patriae splendor spes nostrae salutis.
 Summae norma tu vere virtutis
 Eris semper in mundo gloriosa.
 Debellato sic barbaro Trace
 Triumphatrix sit Maris Regina.
 Et placata sic ira divina
 Adria vivat, et regnet in pace.

[Finis]